

Het scheppingsverhaal voor Filosofen

Auteur: Jack Pheifer

Het scheppingsverhaal voor filosofen

In den Beginne

In de eeuwigheid exploderen *zonder enig doel* telkens weer ontelbare *universa*, daarbij hun eigen ruimte en tijd scheppend en hun eigen regels creërend, om daarna in bijna leegte weer samen te ballen tot singulariteit. In ons nog uitdijend universum dansen de quantum deeltjes nog hun energetische patronen in transformaties van materie op het ritme van de 4 aanwezige kosmische krachten in briljante wervelingen van de waarden van schitterende wiskundige formules.

Op één moment in de eeuwigheid, op tenminste één planeet in ons universum, veranderde die dans, heel even. Toen ontstond in borrelende vloeistof materie welke zich verzette tegen die eeuwig te ondergane vooraf beschikte, gedetermineerde, transformatie. Ze verzette zich niet alleen, maar kopieerde zichzelf om maar te kunnen blijven bestaan, voordat ze hun verzet moesten opgeven tegen een onvermijdelijke energetische transformatie, de dood. Toen was er sprake van *leven, van ervaren*. Van organismen, die zich afzonderden van de anorganische energetische materie in hun omgeving. Van levende wezens, die tijdelijk bleven bestaan, zichzelf handhaafden dwars ingaand tegen de eeuwige energetische krachten. De eeuwige dans werd op de Aarde een dans waarin ook leven steeds weer en in steeds grotere omvang en diversiteit fonkelde.

Leven zoekt naar Kwaliteit

Om te kunnen blijven leven moest het organisme wel energie opnemen uit de niet levende omgeving. Ze moest haar omgeving voortdurend verkennen, *percipiëren*, op zoek naar die *waarden*, die *kwaliteit* van energie, die ze als voeding moest opnemen om te kunnen blijven leven en om zichzelf te reproduceren. Om zo'n leven vol te houden, waren in het organisme blinde creatieve krachten nodig welke het leven poogden te handhaven tot elke prijs, *de Wil tot leven*.

Evolutie door dynamische kwaliteit

Maar de wereld, waarin het eerste eencellige organisme leefde, veranderde voortdurend, en dus moest het organisme zich niet alleen in leven houden en zichzelf reproduceren om het leven in stand te houden, het moest zich ook steeds aanpassen, zichzelf veranderen, om dat te bereiken. En dus veranderde het uiterst creatief mee, zich *evoluerend* met de wisselende beschikbare voedingswaarden, de dynamiek van de kwaliteiten van haar wereld. In hun verzet tegen de dood, zochten organismen bij die aanpassingen voortdurend ook naar betere waarden, hogere kwaliteit, voor zichzelf. Opdat ze flexibeler meer typen verschillende energetische waarden uit de omgeving op konden nemen, hoe die ook veranderde.

Een van die nieuwe waarden vormden andere organismen welke konden dienen *als* energiebron, voeding. Daar kon je ook je benodigde kwaliteit vandaan halen, door het aan te vallen en het te verorberen. En dus werd ook nog defensieve aanpassing vereist om wel anderen te eten, maar om te voorkomen dat je zelf gegeten werd in de ontstane voedselketen.

Iedere aanpassing die succes had gaf het organisme door aan haar nakomelingen via haar erfelijke genen. Een van die aanpassingen was om periodiek veel nakomelingen te maken, om de kansen op overleving van tenminste een paar van hen groter te maken. Een andere om samen met een ander organisme van dezelfde soort, een *partner*, nakomelingen te maken. En dan het liefst met een partner met een hoge kwaliteit van overleven en reproduceren, dat gaf via hun gezamenlijke genen ook weer meer kans op voortzetting van het leven door hun kroost.

Een belangrijke andere aanpassing, welke door vele soorten organismen werd verworven, was het *samenwerken* met collega's van de eigen soort of van een andere soort. Samen voedsel verwerven, je samen verdedigen tegen anderen, samen anderen aanvallen.

Door evolutie ontstonden in de tijd, terwijl oudere soorten bleven bestaan, bijna ontelbare nieuwe soorten organismen met ieder hun eigen kwaliteiten, waarden waarmee ze zich aan de omgeving hadden aangepast. De hele overweldigende flora en fauna van de aarde.

Bewustzijn als evolutionair instrument

Het verwerven van *bewustzijn* was ook een aanpassing. Met bewustzijn kun je via continue waarnemingen je omgeving beter in de gaten houden: op kansen op te verwerven waarden en op bedreigingen voor je voortbestaan. Bewustzijn maakte verschillende soorten handelingen van een organisme, *gedrag*, mogelijk om zelf de omgeving te veranderen op zoek naar waarden tot overleving.

Handelingen die gestuurd konden worden via *primaire emotionele signalen* in het bewustzijn. Agressie om voor je overleving te vechten, Vluchten om de dood te ontkomen.

Bewustzijn maakte ook *leren* tijdens het leven mogelijk, het onthouden van nieuwe informatie in een *kennisgeheugen* hoe te overleven en voort te planten, in plaats van slechts te kunnen handelen naar de informatie die of bij je geboorte in je genen werd opgeslagen of als kennis en gedrag werd doorgegeven via het *instinct*.

Vanuit ons biologisch systeem is bewustzijn net zo'n fysiek systeem als een nier. Het is dus onzin om de menselijke geest te onderscheiden van zijn lichaam. Die splitsing welke de filosoof Descartes nog benadrukte (en hedendaagse medici nog altijd vaak gebruiken) is door de moderne neurobiologie al terzijde geschoven. Ieder biologisch concept van een menselijke 'ziel' is daarmee wetenschappelijk ook te niet gedaan.

Evolutie van het bewustzijn zelf

Ook het bewustzijn als overlevingsmechanisme paste zich evolutionair voortdurend aan. In een klein hoekje van het bewustzijn ontstond bij dieren *ego*. Om samen te werken met anderen was het beter om je ook van jezelf te bewust te zijn en anderen via hun *ego* te herkennen. Dan konden de besten ook de belangrijkste plek in de samenwerkende groep krijgen en konden ze via een hiërarchie in de samenwerking taken verdelen over de verschillende *ego's*, veelal met dieren welke direct biologische familie van elkaar waren. Zo weten onder meer Zebra's wie hun familie is!

Daar dieren steeds complexer werden in wijze waarop ze zelf fysiek als bewust wezen waren opgebouwd, werd het proces van tot wasdom komen van een nakomeling ook steeds langer.

Tot die volwassenheid vereisten jonge dieren permanente bescherming en voorbeelden van volwassen gedrag om van te leren en dus ontwikkelde zich de emotie welke tot zorg door de ouders aanzette: noem het *zorg*, compassie, liefde.

Sociale emoties om samen te werken

Voor de inmiddels voor overleving van aapachtigen onontkoombaar noodzakelijke samenwerking met anderen, ontwikkelden zich daarna de secundaire emoties, *sociale gevoelens*, welke gedrag naar elkaar via het *ego* automatisch vreedzaam diende te sturen, met name empathie (inlevingsvermogen, begrip) sympathie (genegenheid) en schaamte.

De mens: Ego, Ratio en Autobiografisch bewustzijn

Een van de laatste aanpassingen, kwalitatieve verbeteringen, in het totale bewustzijn was de stap naar de *verbeelding*. Het in beelden kunnen beschouwen van mogelijk handelen en de uitkomsten daarvan, voordat gehandeld werd. Het *ego* zag zichzelf letterlijk in beelden in zijn bewustzijn, op de rand van zijn netvlies, al met een steen een kokosnoot kapotslaan. Die verbeelding ontwikkelde zich in een ander hoekje van het bewustzijn tot de *ratio*, waar de wereld begrepen kon worden naar ruimte, tijd, causaliteit en analogie. Voor deze kwaliteit was echter een zeer groot brein noodzakelijk en veel en rijk voedsel om dat brein te kunnen voeden.

De *ratio* evolueerde ook door een betere communicatie met soortgenoten, via steeds meer gedifferentieerde geluidssignalen naar elkaar, via *taal*. Met taal konden de individuele verschijnselen in de wereld in groepen worden samengevat, in *taalconcepten*. Alle soorten eetbare zaken konden voedsel genoemd worden. Alle soorten bedreigende roofdieren: gevaar. Om een schuilhut te bouwen had je een 'boom' nodig, niet zozeer een bepaalde boom.

Maar die ontwikkeling van *ratio* kon pas echt verder toen het *ego autobiografisch* werd. Onze *ratio* kon alleen functioneren als het zelfbewustzijn zichzelf als constant aanwezig ervoer. Met een verleden, een heden en een ingebeelde toekomst. Vanaf dat moment vond verbetering van de mogelijkheden tot overleving en voortplanting, de evolutie, bij dit soort dier, homo sapiens, niet meer plaats in zijn puur fysieke functies en emotioneel gestuurd gedrag, of bewustzijn, maar in de wijze van samenwerking met andere mensen. De sociale evolutie.

Sociale evolutie: de groep, productie, consumptie en onderwijs

Maar die *sociale evolutie* kon alleen tot stand komen omdat de *ratio* zich steeds verder ontwikkelde qua verbeelding in *concepten*, via *ideeën* over hoe de samenwerkende groep nog beter kon overleven en voortplanten.

Ideeën over wijzen van *sociale organisatie* en ideeën over vermindering van afhankelijkheid van de omgeving, door in de omgeving *zelf de waarden te produceren* die mensen nodig hadden. Gereedschap, voedsel, huizen, kleding, etc. Door ideeën over hoe wat geproduceerd werd over de groep *voor consumptie verdeeld diende te worden: onder ander door ruilhandel met andere groepen*. Hierdoor ontstonden *kennis en gebruiken* over menselijke organisatie, productie en verdeling van productie voor consumptie, welke doorgegeven werd aan volgende generaties, eerst mondeling via het geheugen en daarna via schriftelijk op een of ander medium vastgelegde tekens.

Die volgende generaties hadden reeds bij hun geboorte hun mogelijkheden tot overlevend menselijk gedrag meegekregen via hun genen, alsmede via genetisch doorgegeven *collectief bewustzijn, gedrag en kennis* van de groep (vooral familie) waaruit ze voort kwamen. Maar daarna moesten ze nog lange tijd die mogelijkheden ook daadwerkelijk ontwikkelen via *voorbeeldgedrag* en via *voortdurende herhaling en spel*, de kennis- en vaardigheden databank van het bewustzijn steeds weer te kneden, om die kennis voor de rest van het leven als *routine* vast te leggen. Anders werd die kennis niet dagelijks toegepast in het leven en was overleving en voortplanting in gevaar.

Sociale evolutie: Goden en Beeldende Kunst

Zodra binnen het totale bewustzijn sprake was van een autobiografisch bewustzijn en de mogelijkheid tot reflectief denken in termen van ruimte (grootte, vorm, afstand en beweging), tijd causaliteit (oorzaak en gevolg) en analogie werd ook verklarende kennis mogelijk en ontstond tegelijkertijd een nieuwe behoefte. Immers een zelfbewust wezen met ratio tracht verklaringen te vinden voor het wel of niet slagen, gisteren, vandaag en morgen van het overleven in een wereld waarin het moet vechten tegen de anorganische natuur en andere levende organismen. Die kennis lijkt het dan mogelijk te maken die krachten enigszins te beheersen of zelfs naar de hand te zetten. Zo ontstond in deze kennisfase van de evolutie bij de mens de blinde energetische *drang tot macht* over zijn omgeving. Het eerst door via *religie* een relatie met onzichtbare hogere krachten, *Goden*, aan te gaan onder meer door het brengen van offers en vervolgens om die relatie via *beeldende kunst* uit te drukken.

Maar van groot belang bleef dat mensen in hun biologische evolutie in pakweg 13.000 jaar sedert de laatste ijstijd fysiek niet meer veranderden. Hun bewustzijn veranderde, maar niet hun lichamelijke mechanismen en functies, welke in miljoenen jaren als van grote evolutionaire kwaliteit vanaf de eerste eencellige amoëbe waren overgedragen voor overleving en voortplanting.

Intellectuele evolutie: Wetenschap

Op het moment dat het voortbestaan van de sociale groep, en de interne samenwerking, niet meer echt werden bedreigd door afwijkend gedrag van leden van de groep, kon een volgende stap, nu in de aanpassing van ideeën, van *intellectuele evolutie*, plaats vinden. Dat was al begonnen in de Griekse oudheid en ging na de Middeleeuwen weer intensief verder. Dat kon ook pas toen de mens zichzelf als *individu* ging zien, als losstaand van de natuurkrachten. Toen de idee ontstond dat de mens zijn omgeving via kennis, *wetenschap* kon beheersen.

Vanaf dat moment kon het zoeken naar de dynamische waarden, de kwaliteiten, in de omgeving ter bevrediging van menselijke behoeften, de wil tot overleven en dus tot macht, nog intensiever worden door het bewust *zoeken naar kennis* via het uitoefenen van wetenschap. En dus verwierven we kennis om dat wat we nodig hebben via nog beter waarden uit die omgeving te verwerven. En daarbij onderzochten we niet alleen de buitenwereld maar ook het *binnenste van ons biologisch zijn*, waardoor we onze overleving zelfs tegen ziekte, veroudering en dood leerden beschermen.

Technologische evolutie: de geest uit de fles

De Westerse mens slaagde er in via kennis en methoden van productie en productieverdeling alle direct noodzakelijke behoeften van alle mensen binnen de menselijke samenwerking in *natiestaten* te lenigen. De hiertoe via wetenschap ontwikkelde methoden en technieken kregen daarbij hun eigen kwalitatieve dynamiek waardoor een *technologische evolutie* op gang kwam, welke in zichzelf nieuwe methoden van productie en verdeling van productie voor consumptie creëerde en aanwezige menselijke behoeften op geheel nieuwe wijzen begon te vervullen. Behoeften aan mobiliteit, communicatie en informatie.

We ontwierpen in de afgelopen decennia zelfs *virtuele werelden*, werelden die alleen maar bestaan op beeldschermen, waar we alleen via onze ogen, oren en vingers mee inter-acteren. Werelden die soms, zoals televisie, werkelijker lijken dan onze directe omgeving. Werelden waarin de mens zich al

net zo gemakkelijk beweegt als in de natuurlijke wereld. Een menselijk vermogen dat de illusie heeft gecreëerd dat de wereld maakbaar is, terwijl Spinoza's passies nog steeds door de wereld gieren.

Maar techniek is ook een bijna biologische vorm van evolutie: niet meer terug te draaien zodra de kennisgeest uit de fles is. Opnieuw een vorm van evolutie met een onvoorspelbare eigen dynamiek. Een oppermachtig land met kernwapens kan bedreigd worden door een kleine groep mensen met kernwapens in een koffer door kennis verworven via internet.

Ecce homo sapiens: hem begrijpen is hem liefhebben (naar Spinoza)

Ecce homo sapiens – zijn behoeften zijn onuitputtelijk.

Met een enorm bewustzijn, waarvan een deel dient als kennis- en ervaringsgeheugen, een deel als reflexieve ratio met mogelijkheden van kennis en redeneren in termen van oorzaak en gevolg, en een ander deel als autobiografische geheugen van het ego. Het *ego* als het beeld hoe hij of zij zichzelf ziet, niet hoe anderen hem of haar zien. Maar nog vaker als beeld van hoe hij of zij zichzelf zou willen zien, hoe hij of zij zou willen worden. Altijd, dat wel, in relatie en in vergelijking met een andere mens. Een ego dat echter nooit eenduidig is, altijd dubbelzinnig, omdat het een gewenste afspiegeling is, te hanteren binnen de beperkte ratio, van een niet te begrijpen en weinig toegankelijk totaal bewustzijn.

Een bewustzijn dat grotendeels haar interactie met de omgeving, haar ervaringen *deelnemend* beleeft en slechts op momenten *beschouwend* en zelfbewust bezig is. Een bewustzijn dat fundamenteel nog steeds ieder moment de omgeving scant via zintuiglijke waarnemingen, op zoek naar waarden, kwaliteiten, in die omgeving die bijdragen aan leven en voortplanting via onbewuste automatische percepties.

Dat permanente zoeken wordt nog steeds gedreven door de blinde drang tot overleven en tot macht, de Wil, op basis van een groot scala aan te vervullen behoeften, welke de mens via de beelden van zijn bewustzijn als noodzakelijk ervaart. Die drang vertaalt zich in het bewustzijn nog steeds via primaire emoties en sociale gevoelens. Door reactieve emoties en gevoelens ontstaan in het bewustzijn van moment tot moment *gevoelsbeelden* van op basis van behoeften wenselijke te verwerven kwaliteiten in de externe omgeving *of in de interne omgeving van het eigen zijn*.

Die gevoelsbeelden, *percepties*, vormen de kern van het zoekende waarnemen naar vereiste kwaliteit in de omgeving, naar bevrediging van behoeften. Die *menselijke behoeften* zijn *erotisch* (willen hebben), *thymotisch* (plaats in de sociale groep) en *esthetisch* (het schone) van aard. Bevrediging wordt verworven en ervaren via een apollinisch (rationeel beschouwende) wijze en/of via dionysische (ervarend deelnemende) wijze.

De Eros: willen Hebben, willen Bezitten, willen Beschermen, willen Kennen, willen Uitdrukken. Drinken. Voedsel. Seks. Slaap. Een Partner. Een veilig plek, een Thuis. Eigendom! Onderzoeken. Verkennen. Experimenteren. Kunst. Onze vrouwelijke kant. Die ons biologisch vooral doet streven naar veel en lekker Eten/Drinken, naar rijkdom in Bezit en vooral naar veel Seks. Leidend thema bij het Westerse consumentisme

De Thymos: bij de sociale groep willen horen en tenminste als gelijke met affectie behandeld willen worden. De groep biedt Veiligheid/Bescherming, Samenwerking bij het vervullen van levensbehoeften, Zekerheid in toekomstperspectief, en niet te vergeten: Spel als uitdrukking van biologisch welzijn. Het respect van de groep bepaalt ons Zelfrespect, onze Waardigheid. Onze mannelijke kant. Leidend thema voor de Westerse zakenman of politicus, maar ook voor de islamitische jonge mannen die zich met bomgordels toegang tot de eeuwige waardigheid verwerven.

De Esthetica: of iets mooi, mooier, of lelijker is. Een beschouwingwijze die het uiterlijk van iets koppelt aan het besef dat schoonheid een kernrol speelt in onze seksuele voorkeuren en derhalve ook betreft op andere zaken, zoals in design en kunst.

Maar alhoewel die drie soorten begeerten in allerlei vormen te combineren zijn (een mooie grote krachtige sportieve auto = bezit, respect en schoonheid), is het einddoel van alle begeerte nog altijd voortplanting, seks (de auto imponeert het vrouwtje).

Ecce homo sapiens – hij is nog steeds maar een geëvolueerd dier.

Iedere seconde van de dag bezig zijn met door gevoelsbeelden ondersteunde behoeften te bevredigen, en in die zin als organisme volkomen natuurlijk slechts bezig met zijn eigen belang. Vanuit dat *eigenbelang*, maar ook vanuit gevoelens van zorg, *compassie* en empathie, in staat tot de

absoluut noodzakelijke samenwerking met- en hulp aan anderen, ook al betekent dat vaak uitstel van directe eigen behoeften bevrediging.

Maar daarnaast ook nog zeer capabel om met behulp van het reptielenbrein, dat diep evolutionair in zijn basisbrein nog aanwezig is, *uiterst wreed en agressief* met soortgenoten en met de rest van de natuur te concurreren om voort te bestaan, om hulpbronnen, om een betere plaats in de menselijke sociale organisatie en om partners voor voortplanting. Met een kwaadaardigheid die genoeg kan scheppen, zichzelf beter kan voelen, door het lijden van anderen.

Concurrentie welke ook in deze tijd nog steeds leidt tot het bejagen van andere dieren, van individueel geweld tussen mensen, en geweld tussen groepen mensen. Dat hoeft niet altijd fysiek geweld te zijn. Het een ander uit jaloezie of andere concurrentiereden kwaad doen kan ook via sociaal of psychisch geweld. Een agressie die zich daarnaast vaak ook nog in het eigen bewustzijn in wrok wortelt, waardoor het ook permanent de gevoelsbeelden van de wereld om hem of haar heen beïnvloed. En zijn of haar egokijk op zichzelf.

Ecce homo sapiens – hij handelt op basis van wat hij gelooft.

Het bewustzijn uit zich in een continue stroom van *ervaren*, van gevoelsbeelden over de kwaliteiten van de omgeving op basis van behoeften, op basis waarvan gehandeld kan worden. *Die gevoelsbeelden worden vooral gevormd door wat een mens gelooft, niet wat hij weet.* Althans wat zijn bewustzijn gelooft. Want het kennis/ervaringsgeheugen en het autobiografische geheugen is gevuld met informatie die per definitie niet waar is, althans in wetenschappelijke zin. Het is een mix van overtuigingen en feitelijke empirische kennis passend voor het leven van dit individu. En zoals we wetenschappelijk weten: als je geloofsoordelen via de ratio combineert met wetenschappelijke kennisoordelen, krijg je per definitie weer geloofsoordelen. *De mens handelt*, zelfs met zijn ratio, bijna uitsluitend op basis van wat hij gelooft, *op basis van zijn overtuigingen*. Overtuigingen die gevormd zijn door genetica, en geleerd via ouders, opvoeding en omringende cultuur. Overtuigingen waarmee hij zijn drang tot macht, zijn gedrag in de hier en nu wereld stuurt.

In wat iemand gelooft, speelt empirische kennis en waarheid dus maar een kleine rol. En de logica van argumenten wordt eerder gebruikt om dat wat wordt geloofd aan te tonen, dan om overtuigingen te veranderen. Een doorzicht dat nog altijd door populistten wordt gebruikt om de onvrede van het collectieve geloof te mobiliseren ten behoeve van eigen macht. Dat doorzicht heeft de mens eeuwenlang gedreven om filosofisch rusteloos te zoeken naar onveranderlijke waarheden ter vervanging van een eindeloze verzameling subjectieve overtuigingen.

Ecce de Westerse mens – hij gelooft nog steeds in zijn ratio als kern van superieur menszijn, als evenbeeld van God.

Het *totale bewustzijn*, zo weten we aan het begin van de 21^e eeuw, is echter veel *intelligenter* in het doorzien van de wereld *dan de ratio*. Het kan onnoemelijk meer aspecten en oneindig veel sneller informatie verwerken dan de ratio. Het brengt als uit een borrelende bron voortdurend integrale informatie over de directe ervaring van het moment naar boven in de vormen van vloeiende beelden begeleid door uiterst gedifferentieerde gevoelens, percepties. Informatie zo rijk dat de ratio reflectief sterk moet abstraheren en reduceren om er wat mee te kunnen doen. Informatie zo verschillend in kleurschakering, dat volgens Wittgenstein het meeste onuitspreekbaar is, de taal te arm is om haar uit te drukken.

Dat moet ook wel zo zijn, want de mens zou niet kunnen functioneren als hij alleen zou kunnen handelen op basis van rationele reflectie. Het bewustzijn verschaft van seconde tot seconde de *motieven* om te handelen via de percepties welke ze verschaft. En bedenk wel: handelen bestaat uit niet meer dan motorische bewegingen (zitten, staan, lopen en liggen) en communicatie naar jezelf, met anderen of met machines via gedachten, stem of handbewegingen.

En juist omdat de motieven niet gestuurd worden maar omhoog borrelen, handelen we niet echt met een *vrije wil*. Onze motieven zijn veelal een onbewust gegeven. Op basis van die motieven kunnen onze keuzen echter nog zeer breed maar ook uiterst beperkt zijn. Dat hangt inderdaad af van de situatie waarin we verkeren, onze dispositie ten aanzien van genen, opvoeding/cultuur (welke gedragsregels ons werden ingeprent), de scholing die we hebben gekregen en ja, dan ook nog de intelligentie van de ratio. Die combinatie creëert, gegeven onze motieven de handelingen welke we kunnen overwegen. Gelukkig wel in een omgeving die we qua oorzaak en gevolg meestal als redelijk deterministisch kunnen overzien.

Ecce de Westerse mens – nog steeds op zoek naar Morele kwaliteit

Zowel voor pure biologische overleving, als voor samenwerking in en tussen groepen, als in haar intellectuele ideeën, is de mens permanent op zoek naar een bijzonder soort waarde, kwaliteit. Naar *leefregels voor gedrag*, naar *morele kwaliteit*, die de overleving en voortplanting van de soort, de sociale organisatie en de individuele levens kunnen sturen naar hogere niveaus. Naar waarden van *biologische, sociale en intellectuele morele kwaliteit*. Daarbij zijn het de intellectuele ideeën, die de regels voor de sociale moraliteit sturen. In deze is echter geen sprake van evolutie, in de zin dat bereikte sociale en intellectuele kwaliteiten behouden blijven.

Ze kunnen door regressie weer op een lager niveau komen. Zo leidden de intellectuele ideeën over menselijke vooruitgang via concepten als fascisme en communisme, gecombineerd met de menselijke drang tot macht, tot de grootste moordpartijen in de geschiedenis, naar Auschwitz en naar de Goelags.

Eenmaal vastgelegd worden regels voor sociale omgang en voor rechten en plichten van ieder individu in de sociale samenleving niet vanzelf gevolgd. *Eigenbelang en kwaadaardig agressief gedrag kunnen nog altijd sterker zijn dan gevoelens van empathie en compassie*. De drang to leven en macht is niet alleen te sturen via intellectuele regels over 'behoren'. Ook het afdwingen via het op jonge leeftijd routinematig herhaald leren, via angst aanjagen, schaamte oproepen, vernedering en materiële of fysieke dwang door de samenwerkende groep blijven noodzakelijk.

Filosofie op basis van biologie

Verdere evolutie in biologie en bewustzijn is voor de mens niet mogelijk. Intellectuele evolutie naar hogere kwaliteit moet per definitie steeds weer door een volgende generatie in stand worden gehouden en zo mogelijk uitgebreid. Maar het omgekeerde is zeer wel mogelijk in de strijd om overleving en voortplanting van de mens, tussen mensen en met alle andere organismen in onze inmiddels bedreigde anorganische leefwereld van de aarde. Massale regressie van de menselijke beschaving door onderlinge massa vernietiging is nog steeds een mogelijke realiteit.

In de 21^e eeuw dient de filosofie en vooral de ethiek zich aan te passen aan de nieuwe neurobiologische, evolutionaire en kosmische inzichten. De mens wordt grotendeels nog bepaald door zijn biologie, vooral door zijn onvermijdelijk en agressief op behoeften gerichte bewustzijn en dat in een inmiddels van zingeving ontdane Kosmos.

Het is filosofisch zinloos om verder te zoeken naar het ware. Wetenschappelijke intersubjectieve waarheid is de enige waarheid (en dan nog in mate van waarschijnlijkheid) die we als mensen echt kunnen delen. De rest is een zaak van gedeelde percepties, overtuigingen en taal. Naar het *Schone* zullen we altijd blijven zoeken, ook gedreven door de biologie van onze erotiek. Maar naar het *Goede* zullen we verder moeten zoeken in veel dichtere aansluiting bij onze biologische gegevens. Daarop moeten we opnieuw de intellectuele ideeën toetsen welke de samenbindende krachten bepalen in iedere gemeenschap van samen werkende, samen wonende en samen levende mensen.

Slot

Maar hoe de toekomst van de mens ook zij: de quantum deeltjes zullen in de kosmos hun energetische patronen voort blijven dansen in transformaties van materie op het ritme van de 4 aanwezige krachten in briljante wervelingen van de waarden van schitterende wiskundige formules. Leven kan altijd van voren af aan ergens in een kosmos beginnen in een omgeving met de juiste dynamische Kwaliteiten. En waar leven is, zal altijd opnieuw bewustzijn ontstaan.

Met dank aan Spinoza, Schopenhauer, Wittgenstein, Pirsig, Scruton, Comte-Sponville en Sloterdijk, filosofen, Darwin, Damasio en Davies, wetenschappers.

Met referentie aan de filosofen Plato, Aristoteles, Augustinus, Aquino, Descartes, Hobbes, Hume, Kant, Marx, Nietzsche, Popper, Merleau Ponty, Foucault, Lyotard en Magee.

**Het scheppingsverhaal
voor
Filosofen
(*Toelichtingen*)**

Auteur: Jack Pheifer

DE WERELD IS EEN EEUWIGE STROOM VAN TRANSFORMERENDE ENERGIE

De hele kosmos is energie. Wellicht een wat hinderlijk alledaagse constatering. Maar voor zover we wetenschappelijk tot nog toe kunnen vaststellen is alle materie (ook wij mensen) een vorm van energie. $E=MC^2$. Onze kosmos ontstond 13 miljard jaar geleden door een enorme energetische kosmische ontploffing. In ons heelal is sprake van 4 energetische krachten: de zwaartekracht, de elektromagnetische kracht en de sterke en zwakke quantumkrachten.

De kleinste deeltjes in de wereld, waar iedere materie uit opgebouwd is, vormen de 12 soorten quantumdeeltjes, waaruit atomen zijn opgebouwd. Quantum deeltjes zijn energetische wolkjes, een wisselende mengvorm van materie en energie, die zowel tegelijkertijd bestaan als niet bestaan. Ze voldoen eigenlijk niet meer aan onze mogelijkheden tot intellectuele interpretatie naar ruimte, tijd en causaliteit, oorzaak en gevolg. Maar ons menselijk kenvermogen is biologisch nu eenmaal zo gebouwd. Die 3 dimensies van verstandelijk iets begrijpen kunnen we, zo stelde de grote filosoof Kant al, nooit overstijgen.

Als je al onze totale werkelijkheid op wetenschappelijke wijze wilt reduceren tot het Ene, tot Alles wat is, tot een ongedeelde Heelheid, tot een overkoepelend Systeem, tot iets wat los staat van iedere Perceptie, dan is het enige wat echt bestaat een wereld met een oneindige stroom van aan en uitflinkerende dansende quantumdeeltjes.

De kosmos heeft geen doel. Op geen enkele wijze kan de mens zelf met zijn biologisch gegeven vaardigheden een doel in onze kosmos, in onze totale werkelijkheid ontdekken. Wellicht omdat het kijkende oog, het oog zelf niet kan zien, maar dat verandert niets aan die conclusie.

Eigenlijk moeten we het nog scherper formuleren. Deze kosmos, waarvan we door haar kromming, door het bestaan van een horizon dus, vanaf de aarde slechts ooit een stukje kunnen zien, is waarschijnlijk niet de enige kosmos die bestaat. Ook al zullen we het nooit wetenschappelijk kunnen vast stellen: onze kosmos is er waarschijnlijk een van vele. Anders waren vlak na de grote ontploffing, die deze kosmos tot stand bracht, niet net die omstandigheden en die 4 natuurkundige krachten en natuurkundige en wiskundige wetten ontstaan, die leven op een planeet in een uithoek van een van de vele zonnestelsels mogelijk maakte. Dergelijke omstandigheden kunnen wetenschappelijk alleen door toeval worden verklaard. En zo'n toevalligheid ontstaat alleen tijdens een groot aantal gebeurtenissen van dezelfde orde. Dus als er heel veel universa zijn ontstaan en nog ontstaan. Onze kosmos dus als een onderdeel van een systeem van multiversa, met exploderende (en uitdovende?) kosmossen. Wetenschappelijk zullen we dit nooit weten. We kunnen slechts waarnemen (via metingen) wat er vlak na de oerknal gebeurde en hoe dat ging.

Alle energie heeft transformerende kracht. Als we om ons heen kijken, zoals ik nu om me heen kijk op een camping in de Provence, dan zien we welke vormen die dansende quanta allemaal wel niet kunnen aannemen. Een ekster op een tak van een denneboom. De aanzwellende en afnemende Mistral wind om mijn oren. Het TFT scherm van mijn laptop. De rammelende honger in mijn maag. Natuurlijk is dat alles is slechts een transformatie, een andere configuratie van energetische krachten. Natuurlijk is er zowel sprake van schepping als van destructie, een onstopbare stroom van energetische transformatie. Maar ik ervaar, percipieer het als scheppende energie, zelfs als het tot de dood van ieder leven leidt. Wat is de dood anders dan hertransformatie van energie, van afzonderlijk bewustzijn naar de toestand voor iedere geboorte?

ALLE LEVEN IS ERVAREN

Geboorte van bewustzijn. Er is opeens een ervaren van een grens, een begrensd zijn. Een ervaren van de grens door vaste vorm met omvang en zwaarte. Er is een ervaren van een binnenwereld en een buitenwereld, een ervaren van apart zijn, los te staan van, alleen zijn. Wellicht een ervaren van beelden, geuren, kleuren, geluiden. Er is een ervaren van willen en zoeken, een drang. Een nieuw organisme is geboren. En als het een mens is, zal hij of zij zichzelf na enige tijd 'ik' gaan noemen, ik: alles wat binnen die grens is. Pas door te denken ontstaat het ik. Pas als het zichzelf ik noemt, is het zich zelf bewust van zijn bestaan. Wat 'bestaan', 'zijn' betekent, dat is echter bijna alleen met een filosofisch spel van taal te duiden.

Ook ons leven is ervaren. Het grootste deel van iedere dag van ons leven zijn we niet (expliciet) bewust van ons bewustzijn en ons handelen. We denken, spreken, gedragen ons, handelen, bijna automatisch naar onze aard. En dat zelfs nog los gezien van al onze interne lichamelijke meet- en regelprocessen en onze motorieke bewegingshandelingen. We ervaren onze binnen en buitenwereld tegelijkertijd en we reageren op motieven uit beide werelden door te handelen en (met anderen) te communiceren. Het ervaren van 'de wereld' en het daarop reageren is de kern van het menselijk leven. Ons handelen niet meer dan lichamelijke bewegingen en communicatie binnen en over de grens van ons zijn.

Apolinisch en Dionysisch ervaren. Meestentijds gaan we zonder zelfbewustzijn in een ervaring op, maar op momenten beschouwen we onze ervaring waar we 'bij zijn', bewust dat we ervaren, onze ratio inschakelend. Dat beschouwend ervaren heeft de naam van een Griekse God, Apollo. Het opgaan in een ervaring op Dionysische wijze refereert aan ervaringen als een stadion vol mensen, waar men tot in het diepst de ervaring van spanning, verbazing, verontwaardiging e.d bij het aanzien van de voetbalwedstrijd beleeft. Het refereert aan de God Dionysos, aan onze irrationele kant, aan de totale overgave aan wat beleeft wordt.

Ervaren is automatisch leren. Door onze ervaringen verwerven we automatisch kennis, ook daar hoeven we niet over na te denken. Wel hele specifieke kennis, namelijk kennis in relatie tot datgene wat we wel (of niet) van de wereld willen. Niet nog eens door een hond gebeten willen worden, leidt onmiddellijk tot kennis, het voortaan weten, dat je bij honden uit de buurt moet blijven. Kennis van wat ons 'blij' maakt en wat ons 'bedroefd' maakt. Wat aan onze verlangens tegemoet komt en wat niet. En vooral hoe we plezierige, onze behoeften bevredigende ervaringen in de buitenwereld kunnen verwerven door die buitenwereld te manipuleren, door te handelen.

Kennisverwerving. Wat en hoe de wereld is, wat en hoe we zelf zijn, leren we door kennis te verwerven. Kennis verwerven we door eigen ervaren, door bewuste waarneming en experiment, door te leren van anderen, door de analytische vermogens van onze bewuste ratio en door kennis uit ervaringen tijdens ons leven te combineren tot verdergaande inzichten. Soms leiden kennis en inzicht vanuit een breed combinerend bewustzijn tot het intuïtief doorzien, begrijpen zonder woorden van iets waarmee we worden geconfronteerd. Al deze vormen van kennisverwerving worden door alle mensen waar ook op de wereld gebruikt, zelfs door hen met de geringste geestelijke vermogens (natuurlijk afgezien van die vermogens beperkende ziekten).

Maar dagelijks leven blijft uiteindelijk slechts ervaren en handelen. Hoeveel kennis, ook wetenschappelijke kennis, we ook verwerven, dagelijks leven blijft 'ervaren en handelen op basis van motieven uit ons onderbewustzijn, op onze diepste overtuigingen, weliswaar met veel ervaringskennis op de achtergrond, Voor ieder van ons blijft daarbij de vraag hoeveel van die 'geïncorporeerde kennis' we feitelijk gebruiken als we ervaren en handelen. Zelfs Albert Einstein was, ook al begreep hij de werking van de Kosmos, in menselijk opzicht soms een kleinzielig mens.

ALLE ERVARING IS PERCEPTIE

De wereld bestaat niet. Na de onderzoeken van de filosofen Kant, Schopenhauer en Wittgenstein is dat wel duidelijk. Althans voor filosofen van de *idée-alistische* denkwijze. En die denkrichting begon al bij Plato omstreeks 400 voor Christus. We kunnen de wereld niet 'kennen' zonder gebruik te maken van onze zintuigen of via wetenschappelijke meetapparaten die onze zintuigen aanvullen. Wat we ook van een brok steen 'weten' (omvang, gewicht, materiaal, hardheid, kleur, plek waar die lag en op welk moment etc.), we zullen nooit weten wat het is om een steen te zijn. *Das ding an sich* kunnen we nooit 'kennen'. Het enige wat we van de wereld kunnen kennen is de informatie via we onze fysieke zintuigen krijgen. En die informatie is niet altijd even betrouwbaar. Denk maar eens aan de vele vormen van gezichtsbedrog die er bestaan. Schopenhauer omschreef daarom onze buitenwereld als pure representatie, een model, een soort landkaart in onze geest die ieder van ons er zelf van maakt. En omdat we allemaal mensen zijn, met dezelfde zintuigen en vaak dezelfde maatschappelijke achtergrond, kunnen we over die wereld prima met elkaar van gedachten wisselen. Maar dat betekent nog niet dat die wereld bestaat. We doen met zijn allen 'alsof' die echt bestaat, maar eigenlijk delen we allemaal dezelfde droom. De filosofisch realistische denkwijze zegt dat, ondanks dat 'alsof', we dat dagelijks voor ons leven verder gewoon wel mogen vergeten. Dat we best kunnen leven zonder dat begrip. Maar zoals u in mijn schrijfsels zult zien, is het fundamentele begrip dat 'de' wereld niet bestaat, een kernpunt van kennis voor ons allen, om goed samen te kunnen leven.

Kennis om de wereld te manipuleren. Ieder van ons heeft kennis verworven om de wereld om ons heen (met name de ander) te manipuleren, dat wil zeggen: zodanig te handelen dat de wereld ons geeft wat wij verlangen. We kopen met geld voedsel in de supermarkt, en schenken onze vrouw een glas wijn bij kaarslicht met het oog op seks. Dat betekent nog niet dat de wereld feitelijk bestaat. Hooguit dat we weten hoe we die ideële werkelijkheid kunnen manipuleren ten behoeve van onze doelen. We weten inmiddels zelfs hoe we die wereld totaal kunnen vernietigen via atoombommen om onze vijanden niet de overwinning en de macht in de wereld te gunnen.

Alleen ieders eigen wereld bestaat. Ieder van ons heeft zijn eigen beeld van de werkelijkheid. Ieder van ons ervaart de wereld op zijn eigen unieke wijze, hoeveel waarnemingen en kennis en we als mensen ook met elkaar delen. Als ik sterf verdwijnt de wereld zoals ik hem ervoer.

Mijn wereld bestaat uit mijn percepties. Mijn manier van kijken met mijn 'database' van kennis en ervaring. Op ieder moment ervaren we de wereld door onze eigen bril en interpreteren haar, creëren er een beeld van door te putten uit de schier oneindige bron van ons bewustzijn waarin eerdere ervaringen en verworven kennis zijn opgeslagen. Een bron die ieder moment verder wordt gevuld door nieuwe ervaringen en nieuw verworven kennis. De wereld is op ieder moment de optelsom van een oneindig aantal percepties van alle op dat moment levende organismen. En juist daarom kan er nooit sprake zijn van  en waarheid of de waarheid.

DE ENERGETISCHE STROOM VAN LEVEN BEHEERST ONS

Alle leven heeft een onweerstaanbare drang tot voortleven. Van de kleinste eencellige amoëbe tot de meest complexe mens, alle leven wordt bezeten door de drang tot leven, tot overleven en tot voortplanting (althans tot seks). Om te kunnen (over)leven volgens de eigen biologische aard wordt ieder schepsel ieder moment van de dag voortgedreven door zijn behoeften, zijn verlangens, zijn begeerten. Het wil iets van zijn omgeving. Die wil is volstrekt onderbewust. Je kunt die wil negeren, niet navolgen, maar je kunt hem nooit uitschakelen. Die drang in alle levende organismen noemde Schopenhauer de Wil van de wereld.

Het onderbewuste motief van alle perceptie is behoefte. De wijze waarop we onze buiten- en onze binnenwereld waarnemen, al onze motieven om te handelen, komen voort uit die onvoorstelbare energetische drang om onze biologische levensbehoeften te bevredigen. De mens kent naar zijn aard een zeer groot aantal behoeften, waarbij de sociale begeerten als lid van de groep net zo essentieel zijn voor zijn leven als water en vloeistof. Niemand kan al zijn behoeften te allen tijde voldoende bevredigen. Be-vredig-en. In een toestand van vrede komen. De perioden van 'te vreden heid' duren vaak maar kort, voordat er weer een motief in ons onderbewuste aanleiding geeft tot voortzetting van het zoeken naar vervulling, voortgedreven door die onbewuste drang, de Wil tot leven.

Perceptie is het onbewust zoeken naar Waarde. Perceptie is ervaren en kennen van onze eigen werkelijkheid vanuit ons bewustzijn. Alle perceptie van een levend organisme van zijn buitenwereld is iedere seconde van de dag een onbewust zoeken naar 'waarde'. Naar datgene in de omgeving dat zijn behoeften kan vervullen. In filosofische termen ontstaat tussen het waarnemende subject en het waargenomen object een tijdelijk aanwezig fenomeen van ervaring. Een ervaring van waarde. Een onbewust toekennen van de waarde voor ons leven, in termen van vervulling van onze eindeloze verlangens, van datgene wat we waarnemen met welk zintuig dan ook. De Amerikaanse schrijver Robert Pirsig noemde die waarde van het unieke tijdelijke ervaringsfenomeen Kwaliteit. Als filosofisch synoniem van de waarde die we in onze omgeving percipiëren is deze omschrijving van het begrip Kwaliteit in ons kennen van de wereld van fundamenteel belang. Ik zal de begrippen waarde en kwaliteit in het vervolg dan ook door elkaar gebruiken.

ONS EVOLUTIONAIRE BEWUSTZIJN

De mens is een evolutionair uitstekend aan zijn omgeving aangepast organisme. Misschien is alleen de wereld van de bacteriën en virussen, of de wereld van insecten succesvoller door de in die werelden aanwezige uiterst snelle mechanismen van voortplanting. Het succes van de mens is gebaseerd op zijn in verhouding tot andere dieren zeer grote bewustzijn. Een bewustzijn dat het hem mogelijk maakte zelf de waarden in zijn omgeving te scheppen welke zijn energetische drang naar bevrediging van levensbehoeften konden vervullen.

Is de mens de hoogste trap van de evolutie? Onze eigen mythen zien de mens geschapen als God's evenbeeld en velen geloven dat onbewust ook. Maar dat zal over honderden, duizenden of miljoenen jaren nog maar moeten blijken voor wat betreft de overleving van de soort. Maar toen homo sapiens in Afrika opstond en zich over de wereld verspreide had hij alle evolutionair succesvolle, waardevol gebleken functies in fysieke opbouw. Dat vergeten we vaak: dat onze fysieke componenten, bijvoorbeeld de ontwerpen van ons hart, of onze nieren eerder jarenlang getest werden in lagere diersoorten. De scheppende natuur neemt altijd beproefde waarden, hogere kwaliteit, mee in een volgende aanpassing, een soort pal-effect. Reeds vanuit het hersencentrum van reptielachtigen werden de basisonderdelen van onze hersenen samengesteld om onze fysieke emoties te besturen en daarmee ons handelen bij gevaar.

Ons bewustzijn is enorm, maar grotendeels ontoegankelijk. Ondanks ons zelfbewustzijn handelen we van moment tot moment grotendeels onbewust, we ervaren zelf nauwelijks hoe. Het niet verstandelijk toegankelijke deel van ons bewustzijn is niet alleen het meet en regel systeem van de verschillende lagen in onze levensprocessen en onze motoriek. Het creëert ook al onze percepties van onze externe wereld met behulp van onze zintuigen en die vanuit onze interne wereld met signalen. Het is veel groter dan het verstandelijke deel van ons bewustzijn en kan honderdduizenden malen meer en sneller informatie verwerken. Op basis van het ononbroken aftasten van de omgeving naar (hogere) waarde, verschaft het bewustzijn de percepties, gevoelsbeelden, ook wel gestalts genoemd, welke de motieven vormen voor ons handelen. Pas daarna ontstaat een min of meer verstandelijk te beschrijven proces van ervaring en kennis.

DE ENERGETISCHE STROOM VAN LEVEN LEIDT ALTIJD TOT EVOLUTIE

Een andere manier van kijken naar Evolutie. Tenzij we fanatiek gelovig zijn, kunnen we als mensen uitgaan van de intersubjectieve waarheid van het evolueren van levende organismes door de tijd. Voor die waarheid doet het niet ter zake of de scheppende krachten niet te bevatten kosmische verschijnselen zijn of worden veroorzaakt door het intelligente ontwerp van een schepper.

De meest gehanteerde weergave van Darwin's theorie is 'the survival of the fittest'. Maar die uitspraak is een tautologie. In de trant van : de besten die overleven, overleven. Een betere formulering is: soorten overleven of sterven uit, naarmate ze in staat zijn zich aan de aanwezige omgeving aan kunnen passen. Dat kan door het 'uitbouwen' van bepaalde kenmerken (steeds langere halsen voor giraffen in een savanne met alleen hoog in de bomen beschikbaar voedsel) of door mutaties, die sprongen in het erfelijk materiaal, welke een positief effect blijken te hebben. Bijvoorbeeld de strepen van Zebra's. De stroboscopisch flikkerende strepen van een rennende Zebrakudde verwart roofdieren. Ze kunnen de afzonderlijke dieren (en dus met name de jonge dieren) niet meer zien.

Een andere wijze om hetzelfde effect te beschrijven is te stellen dat de energetische stroom van leven bij haar percepties van de wereld niet alleen speurt naar waarden, maar tegelijkertijd ook naar betere waarden, naar hogere kwaliteit om behoeften naar voortzetting van het leven nog beter te vervullen. Hoe dynamischer de verschillende waarden in de omgeving, des te hoger en gevarieerder de mogelijkheden om levensbehoeften te vervullen. Bacteriën gedijen in hun korte levens- en voortplantingsproces beter in een pan met etensrestjes, dan in een schone voor hen kwaliteitsloze keuken. Maar als alle keukens schoon waren, pasten ze zich ook weer aan.

Kosmische energie wordt scheppende energie zodra het als leven steeds hogere kwaliteit zoekt. Niemand zal op enige termijn wetenschappelijk de vraag kunnen beantwoorden waarom materie tot leven kwam. Was het een zoeken van de energetische stroom in de materie naar het behoud van waarde, van kwaliteit? De grens te kunnen overschrijden van de gedetermineerde onvermijdelijke omzetting van alle dode materie in energie? We zullen het nooit weten en dus bij transcendente antwoorden moeten blijven.

Maar feit is, dat na de grote oerknal, de echte scheppende energetische krachten pas op gang kwamen nadat leven ontstond. Toen dreven kosmische energetische krachten via evolutie al scheppend de wereld dag in dag uit door naar nieuwe vormen. En zolang de komende miljoenen jaren de Zon nog niet uitdooft, zal die schepping tenminste op deze planeet onophoudelijk doorgaan, zolang er nog enig eencellig leven is. Want leven past zich aan aan de beschikbare waarden in de omgeving of sterft. En leven zoekt te allen tijd hogere kwaliteit voor zichzelf, meer mogelijkheden tot dagelijks overleven.

Het zoeken naar hogere kwaliteit leidt ook tot evolutie van het menselijk bewustzijn. Biologische evolutie van soorten door het aanpassen aan beschikbare en betere waarden in de omgeving is een scheppend proces. Pirsig onderbouwde zijn waardensie op evolutie met reeds beschikbare wetenschappelijke termen uit de evolutieleer. Maar je kunt vanuit die visie ook rustig stellen dat bij de mens de evolutie zich nog steeds voortzet in een groeiend bewustzijn dat denkt in concepten en ideeën. Of dat uiteindelijk onze soort op langere termijn ten goede komt in de overleving is bij lange na nog geen uitgemaakte zaak.

DE KOSMISCHE ENERGIE VERVULT ALTIJD HAAR KWALITEIT

De kosmos is geen chaotisch systeem. De eindeloze stroom van energie en gematerialiseerde energie in onze kosmos is geen ongeordende chaos. Die stroom is van kosmisch tot quantumniveau gericht op het vervullen van Waarde, op Kwaliteit. In relatie tot de Zon vervult onze planeet haar waarde, haar kwaliteit, volgens de wetten van de zwaartekracht. Op het diepste voor ons kenbare niveau dansen de quanta in de ritmes van hun eigen kwaliteit.

Op anorganisch niveau hoeft de materie niet te zoeken naar haar noodzakelijke waarden in de omgeving. Een vallende steen versnelt haar snelheid met 9.9 m per seconde. In de anorganische wereld is de kwaliteit intrinsiek aanwezig. De anorganische wereld reageert op haar buitenwereld volgens natuurkundige wetten van oorzaak en gevolg op de 4 basiskrachten in het heelal. Zuurstof en waterstof scheppen water naar hun waarden, dat is hun dynamische kwaliteit

Levende organismen zoeken naar kwaliteit in hun omgeving. Vanaf het moment dat het eerste eencellige leven ontstond op aarde in de oersoep van aminozuren, begon die tomeloze drang om in de omgeving te zoeken naar waarde, waarmee het leven gecontinueerd kan worden. Zodra die waarde is gevonden, handelt het leven: wordt die waarde door het levend organisme opgenomen ter vervulling van behoeften tot doorgaan met leven.

Het streven naar vervulling van waarden is het streven naar het Goede. Gezien vanuit de biologie is voor ieder levend wezen, ook voor ons als mensen, het streven naar het opnemen van waarden uit de omgeving, het streven naar kwaliteit, hetzelfde als het streven naar het Goede. Naar datgene wat voortzetting en doorgeven van het leven mogelijk maakt. Het probleem hoe moreel 'juist' te handelen is op biologisch niveau fundamenteel niet aanwezig. Ieder levend organisme streeft onbewust vanuit haar aard in haar omgeving naar het voor haar Goede, naar Waarde, naar Kwaliteit. In die zin is volgens Pirsig sprake van intrinsieke biologische moraliteit. Op biologisch niveau kan het leven niet anders dan moreel handelen.

De filosofische vraag naar het Goede kan nooit los staan van onze biologie. Zelfs op het hoogste scheppende niveau van de mens in wetenschap, kunst en cultuur, is het ons biologisch gedreven onderbewustzijn, dat in haar percepties, haar ervaren beelden van haar buiten- en binnenwereld zoekt naar de waarden, die op dat moment voor hem of voor haar van belang is, aan zijn of haar behoeften voldoet. Een voortdurend onophoudelijk onbewust zoeken naar het voor haar of hem Goede, naar de statische en de dynamische Kwaliteit van zijn of haar wereld.

Het religieus of filosofisch rationeel verstandelijk geformuleerde morele Goede, datgene waar mensen naar zouden dienen te streven, kan nooit los staan van het overweldigende menselijke totale bewustzijn met haar onbeheersbare energetische drang. Percepties, ervaren en kennen, zijn niet te echt sturen met ons verstand.